

**CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА**

SAOPŠTENJE ZA JAVNOST (Sarajevo, 23.03.2018)

RAD VIJEĆA MINISTARA I PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH U 2017. GODINI

NAJLOŠIJI REZULTATI U POSLJEDNJIH 11 GODINA

2017. godinu, u radu vlasti na državnom nivou, obilježili su ozbiljan zastoj na evropskom putu BiH, sporost u realizaciji mjera iz Akcionog plana Reformske agende, izuzetno skromna zakonodavna aktivnost, kontinuirana nestabilnost, a potom i gubitak, parlamentarne većine i prerano započeta predizbora kampanja za opšte izbore.

Nerješavanje problema vodi, s jedne strane, ka mogućoj blokadi države nakon predstojećih izbora, a, s druge strane, nastavku funkcionisanja zemlje kao jedine države na evropskom kontinentu koja sistemski, svojim najvišim zakonodavnim aktom, krši ljudska prava svojih građana.

I upravo se iz odnosa političara prema presudama Evropskog suda za ljudska prava, koje se godinama ne provode, vidi sva licemjernost ovdašnje politike, njena nezainteresovanost za civilizacijske vrijednosti na kojima počiva Evropska unija i opsjednutost isključivo ličnim i uskostranačkim interesima.

POLITIČKI SUKOB IZMEĐU I UNUTAR STRANAKA VLADAJUĆE KOALICIJE, PORAZNO SU SE REFLEKTOVALI NA REZULTATE RADA DRŽAVNIH INSTITUCIJA VLASTI, PRIJE SVEGA PS BIH. U 2017. godini, u PS BiH, usvojeno je svega 11 zakona, što je najlošiji rezultat u posljednjih 11 godina, koliko CCI vrši monitoring institucija vlasti u BiH. Tri puta lošiji od rezultata u trećoj godini prethodnog mandata (2013., u kojoj je usvojeno 35 zakona) i 5 i po puta lošiji od rezultata u trećoj godini prethodnog mandata (2009., u kojoj je usvojeno čak 62 zakona).

ZA ZEMLJU SA AMBICIJOM DA SE INTEGRIŠE U EU, NJEN DRŽAVNI PARLAMENT, SVOJIM GODIŠNJIH PROGRAMIMA RADA, PLANIRA PREMALI BROJ ZAKONA. NO, UPRAVO SE IZ STEPENA REALIZACIJE TAKVIH SKROMNO KONCIPIRANIH PLANOVA, ISČITAVA RAZLOG SVE VEĆEG ZAOSTAJANJA BIH ZA DRUGIMA. Od 49 planiranih zakona, programima rada domova PS BiH za 2017. g, usvojeno je njih svega 8. Što znači da je realizacija planiranog u 2017. g. svega 16,3%. Odnosno, da je PS kraj 2017. godine dočekala sa 84% nerealizovanih zakonodavnih obaveza, koje je trebala izvršiti u ovoj godini.

ZBOG IZUZETNO MALOG BROJA USVOJENIH ZAKONA, U POSMATRANOM PERIODU JE, POSEBNO DO IZRAŽAJA DOŠAO PROBLEM NEPOVOLJNOG ODNOSA USVOJENIH I ODBIJENIH ZAKONA, PO KOME JE PS BIH SPECIFIČNA U SVJETSKIM OKVIRIMA. PS BiH je, naime, poznata po tome da joj je broj odbijenih zakona, najčešće vrlo blizu broju usvojenih, a da ga u nekim momentima i prelazi. U 2017. godini oboren je identičan broj zakona, koliko ih je i usvojeno, u ovoj godini – 11 (3 u DN, 8 u PD).

OBA DOMA PS BIH SU OZBILJNO KASNILA SA USVAJANJEM SVOJIH ORIJENTACIONIH PLANOVA RADA ZA 2017. G. Umjesto do kraja 2016. oba plana usvojena su u martu 2017. godine. A tradicija kašnjenja nastavljena je i sa donošenjem programa rada za 2018.

I DRŽAVNI BUDŽET ZA 2018. G. (ZA RAZLIKU OD PROŠLOGODIŠNJEG) USVOJEN JE SA ZAKAŠNENJEM. Umjesto do kraja 2017., prijedlog Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2018. godinu, usvojen je 15.01.2018. u Predstavničkom domu i 25.01.2018. u Domu naroda.

BUDŽET NE PREPOZNAJE U DOVOLJNOJ MJERI SPECIFIČNE POTREBE ŽENSKOG DIJELA POPULACIJE. Komisija za ostvarivanje ravnopravnosti polova Predstavničkog doma PSBiH, u suradnji sa Agencijom za ravnopravnost polova i Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i uz podršku Ureda „UN Women“ u BiH, organizovala je, krajem 2017. godine, sjednicu na temu „Kako do rodno odgovornog budžeta: uloga parlamenata“. Na istoj je istaknuta konstatacija da je manje zastupljeni pol do sada bio manje ili nikako obuhvaćen budžetom, te da se mali dio sredstava izdvaja za nova radna mjesta žena, njihovu edukaciju, za porodilje, vantjelesnu oplodnju, za izgradnju sigurnih kuća,... Stoga je važno da se u procesu donošenja budžeta na svim nivoima vlasti vode kvalitetne javne rasprave, kako bi žene bile u mogućnosti ukazati na probleme sa kojima se susreću, te zatražiti sredstva u budžetu za rješavanje tih problema. Institucije vlasti u BiH moraju, kroz donošenje odgovarajućih zakona, bolje urediti pitanje rodno osjetljivog budžetiranja.

U 2017. GODINI, NIJE BILO SPREMNOSTI UNUTAR PREDSTAVNIČKOG DOMA PSBIH ZA NASTAVAK AKTIVNOSTI NA STVARANJU PRETPOSTAVKI ZA IZRADU ZAKONA O ISPITIVANJU PORIJEKLA

*Za sve informacije molimo da kontaktirate Anu Lučić
(mob. 063 396 519; e-mail: ana@ccibh.org)*

IMOVINE DUŽNOSNIKA U INSTITUCIJAMA BIH. Iako je Dom naroda PSBiH na 28. sjednici od 04.05.2017. godine, usvojio Zaključak o formiranju Interresorne radne grupe za izradu spomenutog zakona, prijedlog Zaključka je odbijen na nastavku 51. sjednice Predstavničkog doma PSBiH, 13.09.2017. godine.

JOŠ UVIJEK NIJE DONESEN "PROGRAM INTEGRIRANJA BIH U EU". Nakon usvajanja "mehanizma koordinacije" evropskih integracija BiH, tokom 2016. g, ispunjena je ključna pretpostavka za konačno usvajanje ovog programa, koji predstavlja strateški, odnosno planski dokument za pristupanje BiH Evropskoj uniji, koji bi trebao dati pregled svih obaveza BiH, dinamiku njihove realizacije, plan ispunjenja kriterija za članstvo BiH u EU, plan usklađivanja domaćeg sa zakonodavstvom EU, kao i procjenu troškova realizacije tog programa.

BIH, NI DO KRAJA 2017. GODINE, NIJE ISPUNILA OBAVEZE IZ UGOVORA O ENERGETSKOJ ZAJEDNICI. BiH još nije ispunila obaveze iz Ugovora o Energetskoj zajednici, koje se odnose na usvajanje zakona na državnom nivou o regulatoru električne energije i plina, prijenosu i tržištu električne energije, te uspostavljanju regulatornog tijela na nivou BiH za tržište plina. Iako je Prijedlog zakona o regulaciji električne energije i plina usuglašen između državne i entitetskih nivoa vlasti u BiH, entiteti, po riječima Janeza Kopača, direktora Sekretarijata Energetske zajednice EU, opstruiraju i blokiraju proces usvajanja ovog zakona, upozorivši da je takvo stanje neprihvatljivo i neodrživo. Podsjećamo da je BiH prva zemlja članica Energetske zajednice kojoj su, prije tri godine, zbog neispunjenja obaveza iz Ugovora o EZ, bile uvedene sankcije.

UKUPNA PRIMANJA POSLANIKA I DELEGATA U PS BIH I DALJE SU U NESRAZMJERU SA SOCIO-EKONOMSKOM SITUACIJOM U BIH, KAO I OSTVARENIM REZULTATIMA OVE INSTITUCIJE. Tokom 2017. godine nije bilo promjena kada su u pitanju plate i ukupna primanja članova oba doma PSBiH, što znači da se, njihova ukupna primanja kreću u rasponu od 4.800 do 6.500 KM. CCI smatra da, uprkos činjenici da su značajno smanjene ili ukinute određene dosadašnje beneficije, koje su imali bh. parlamentarci, još uvijek postoji prostor za dodatne promjene, što bi značilo, prije svega, usklađivanje njihovih plaća sa tzv. "evropskim standardom", tj. da iste iznose najviše 3-3,5 prosječne mjesečne plate zaposlenih u BiH. Time bi se plate političara, u izvjesnom smislu, dovele u vezu sa rezultatima njihovog rada. Odnosno, mogle biti povećane kada bh. vlasti uspiju osigurati ekonomski razvoj, veće investicije, otvaranje novih radnih mjesta i bolje plaće zaposlenih u BiH.

KONTINUIRANO JE NAJPOZITIVNIJI SEGMENT RADA PARLAMENTA BIH NJEGOVA TRANSPARENTNOST. Posljednjih nekoliko godina, Parlamentarna skupština BiH je dostigla vrlo respektabilan nivo kada je transparentnost njenog rada u pitanju, koja je dodatno poboljšana redizajniranjem zvanične web stranice ove institucije. S druge strane,...

LOŠA FUNKCIONALNOST BH. VLASTI, NA RAZLIČITIM NIVOIMA, KONCEPCIJSKA RAZILAŽENJA I SPOROST PRILIKOM USAGLAŠAVANJA ODLUKA KROZ TZV. "MEHANIZAM KOORDINACIJE", POSEBNO SU DOŠLI DO IZRAŽAJA PRILIKOM KREIRANJA ODGOVORA NA PITANJA IZ UPITNIKA EUROPSKE KOMISIJE, KOJI, I PORED DATIH OBEĆANJA I VIŠE PUTA PROLONGIRANIH ROKOVA, NISU KOMPLETIRANI I PREDATI U 2017. GODINI. Očekivanja Evropske komisije da im odgovori, na dostavljena pitanja, budu dostavljeni u roku od 6 mjeseci, pokazala su se previše optimistična. Ono za šta je Makedoniji, Albaniji i Crnoj Gori trebalo 4 mjeseca, Hrvatskoj 3, Srbiji 2, BiH nije uspjela ni nakon 6, ni nakon 9, ni nakon 12 mjeseci (kako su domaće vlasti same pomjerale rokove), nego tek nakon 15. Pritom, po već viđenoj matrici, taj evidentni neuspjeh (s obzirom na dužinu vremena koja je bila potrebna za kreiranje nečega što predstavlja tek elementarnu informaciju o stanju u zemlji) se pokušava predstaviti kao izuzetan rezultat aktuelnih vlasti. I iskoristiti za predizbornu promociju.

VIJEĆE MINISTARA BIH, U 2017. GODINI JE IMALO NAJNIŽI INTENZITET RADA U AKTUELKOM MANDATU. A NAJVEĆI PROBLEM U RADU VIJEĆA MINISTARA U 2017. GODINI JE U NISKOJ REALIZACIJI NAJZNAČAJNIJIH MJERA I AKTIVNOSTI, S JEDNE STRANE, TE, NJIHOVOJ SLABOJ „PROHODNOSTI“ U PARLAMENTU S DRUGE STRANE. U 2017. godini utvrđeno je svega 27 zakona. Pri tome, trećina od tog broja se odnosi na set zakona o akcizama (Zakon o liD zakona o akcizama, Zakon o liD zakona o sistemu indirektnog oporezivanja, Zakon o liD zakona o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda), koji su tri puta zaredom utvrđivani u 2017. godini, da bi prvi put bili povučeni od VM, drugi put odbijeni u Predstavničkom domu, i tek u trećem pokušaju, na kraju godine, usvojeni, uz podršku samo za tu priliku uspostavljene parlamentarne većine, sastavljene od SDA, SBB, HDZ, HDZ 1990 i SNSD-a.

IONAKO SKROMNI REZULTATI VIJEĆA MINISTARA, DODATNO SU OBESMIŠLJENI ODNOSOM PARLAMENTA. Od 27 zakona utvrđenih na Vijeću ministara u 2017. godini, u Parlamentu je usvojeno svega – 5! Isto toliko je odbijeno i povučeno iz procedure, 1 je vraćen na doradu, 5 je kraj godine dočekalo u parlamentarnoj proceduri, a 6 zakona utvrđenih na Vijeću ministara u 2017. godini, do kraja ove godine čak uopšte nisu zavedeni kao „zakoni u parlamentarnoj proceduri“.

AKTUALNI SAZIV VIJEĆA MINISTARA BIH ZNATNO JE LOŠIJI U REALIZACIJI ZAKONODAVNIH AKTIVNOSTI OD BIVŠIH SAZIVA, U ADEKVATNIM POREDBENIM PERIODIMA. U trećoj godini prethodnog mandata (2009.), Vijeće ministara BiH utvrdilo je ukupno 65 zakona ili 2 i po puta više od aktualnog saziva, a VM BiH u prošlom mandatu (u 2013. g) utvrdilo je ukupno 34 zakona, dakle, 26% više od aktualnog.

*Za sve informacije molimo da kontaktirate Anu Lučić
(mob. 063 396 519; e-mail: ana@ccibh.org)*

I BROJ UTVRĐENIH STRATEGIJA JE NAJNIŽI U AKTUELKOM MANDATU. U 2017. godini utvrđene su tek 4 strategije – dvostruko manje nego u prethodnim godinama. I to – mada su sve strategije značajne za oblasti koje „pokrivaju“ – ne one koje se očekuju s najvećim nestrpljenjem. Još uvijek, naime, nema Strategije zapošljavanja u BiH, Strategije o saradnji sa iseljeništvom, Strategije reforme zdravstvenog sistema u BiH, Okvirnog strateškog dokumenta razvoja energetskog sektora BiH,...

NE U 2017., ALI NA SAMOM POČETKU 2018. KONAČNO JE UTVRĐENA I U PARLAMENTARNU PROCEDURU POSLATA STRATEGIJA RURALNOG RAZVOJA, ČIJE JE NEUSVAJANJE, PROTEKLIH GODINA, UZROKOVALO GUBITAK DESETINA MILIONA EURA POMOĆI POLJOPRIVREDNICIMA IZ PREDPRISTUPNIH FONDOVA EU. Tako BiH više neće biti jedina zemlja u regiji koja ne povlači novac iz pretpripravnih fondova za svoje poljoprivrednike, s obzirom da je proteklih godina, zbog nepostojanja navedene strategije, ugrožavala vlastitu poljoprivrednu proizvodnju i skoro petinu radnih mjesta, koliko ih, po procjenama, ima u sektoru poljoprivrede. No, to je već priča o nerazumnoj politici koja vlastite građane čini žrtvom i koja se lako odriče njihovog dobra, ali svojih interesa, konformizma i budžetskih povlastica ne.

PROGRAM RADA VIJEĆA MINISTARA ZA 2017, USVOJEN SA JEDNOMJESEČNIM ZAKAŠNENJEM, PRILIČNO JE AMBICIOZNO PREDSTAVLJEN KAO PLAN KOJI PREDVIĐA REALIZACIJU 100 RAZVOJNO-INVESTICIJSKIH PROJEKATA, POSVEĆEN PROCESU PRISTUPANJA EU, ISPUNJAVANJU OBAVEZA IZ „PARTNERSTVA ZA MIR“, KAO I DALJNJEM UNAPREĐENJU REGIONALNE I MEĐUNARODNE SARADNJE. Međutim, pogoršanje međusobnih odnosa unutar vladajuće koalicije, ali i šire, ovaj je Program učinilo tek spiskom (nerealizovanih) lijepih želja. Od 42 planirana zakona, za 2017. godinu, usvojeno je tek 8 (19%). A od 10 planiranih strategija – samo dvije.

PROGRAMOM RADA VM U 2017. GODINI JE BILO PLANIRANO I UTVRĐIVANJE STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV DISKRIMINACIJE U BIH. Zanimljivost je da strategiju za borbu protiv diskriminacije trebaju donijeti institucije koje i same vrše diskriminaciju – Vijeće ministara BiH na polnoj osnovi, a Parlamentarna skupština BiH na nacionalnoj. Podsjetimo, naime, da Vijeće ministara BiH krši Zakon o ravnopravnosti polova, koji propisuje da je najmanja zastupljenost jednog pola u sastavu institucije 40%, a PS BiH i dalje krši presudu Međunarodnog suda za ljudska prava i u Domu naroda PSBiH još nema mjesta za pripadnike tzv. „Ostalih“.

TOKOM 2017. GODINE, NIJE BILO ZNAČAJNIJIH POMAKA U REALIZACIJI MJERA IZ AKCIONOG PLANA REFORMSKE AGENDE, NA DRŽAVNOM NIVOU. Realizacija revidiranog Akcionog plana se implementira znatno sporijim intenzitetom od planiranog. Naime, od 34 generalne mjere u Akcionom planu Reformske agende, zaključno sa 31.12.2017. godine, u potpunosti realizirano 19 mjera (56%), kontinuirano se radi na provedbi 8 mjera, dok nije bilo realizirano 7 mjera.

VIJEĆE MINISTARA ZNAČAJNO JE POPRAVILO SVOJ ODNOS PREMA POSLOVNIČKOJ OBAVEZI ODGOVARANJA NA POSLANIČKA PITANJA. U 2017. godini, Vijeće ministara odgovorilo je na 351 od 442 ukupno postavljena poslanička pitanja (85%), uz još 56 odgovora na poslanička pitanja postavljena prethodnih godina aktualnog mandata PSBiH. Ovo je najbolji godišnji rezultat u pogledu dostavljanja odgovora na postavljena poslanička pitanja u Prdstavničkom domu PSBiH u posljednjih 11 godina, koliko CCI obnaša monitoring rada PSBiH. A slična situacija je i sa Domom naroda, gdje je procenat odgovorenenih pitanja 86%.

ZA KRAJ... CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA insistiraju da je promjenu izbornog zakona, osim u pravcu zadovoljavanja presude Evropskog suda za ljudska prava i presude Ustavnog suda BiH, potrebno voditi u pravcu stvaranja mehanizama za otklanjanje blokada sistema i normalno funkcionisanje političkog života, u skladu sa standardima razvijenih demokratskih društava. A to podrazumijeva, prije svega, uvođenje mogućnosti raspisivanja vanrednih izbora. Naprosto je nedopustivo da institucije države budu zarobljene stranačkim sukobima, a građani taoci i žrtve svega toga, bez mogućnosti razrješenja te situacije, na normalan, demokratski, legalan način. Osim toga,...

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA POZIVAJU NA POŠTOVANJE PRINCIPA PRAVNE DRŽAVE I VLADAVINE PRAVA. Podsjećamo da živimo u zemlji u kojoj institucije vlasti ne poštuju zakone i Ustav ili odluke ustavnih sudova. Čitav niz presuda ustavnih sudova godinama, pa i decenijama, stoji neimplementiran, na različitim nivoima vlasti. Bez ikakvih posljedica po odgovorne.

A aktuelni skandal sa izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku BiH i indolentnost vlasti u ovom slučaju, još jednom pokazuje da o ovoj zemlji i njenim građanima često mnogo više od njenih političara, kojima je to ustavna dužnost i skupo plaćena poslovna obaveza, brinu predstavnici međunarodne zajednice.

Prekoračenje rokova koje je postavio Ustavni sud i neusaglašenost ponuđenog rješenja resornog ministarstva sa međunarodnim standardima i ugrožavanje funkcionisanja pravosudnih institucija i mogućnosti procesuiranja teških slučajeva kriminala i korupcije, naprosto je za svaku osudu. Pa i za pitanje šta je, čiji i kakvi interesi u pozadini svega ovoga.

Umjesto izgradnje pravne države, dio ovdašnjih političara, izgleda, radi sve kako ona ne bi nikada zaživjela i kako bi se urušilo i ono što je dosad urađeno na ovom planu.